

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17CoCsp/10/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118202915
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8118202915.5

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Mariany Hirkovej a JUDr. Mariána Hoffmanna, PhD., v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX D., 2/ E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/X, XXX XX D., obaja zastúpení: JUDr. Ing. Adrián Cupák, advokát, so sídlom Dr. Goldbergera 249/1, 089 01 Svidník, IČO: 40 803 350, proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, zastúpená: Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., so sídlom Bočná 10, 040 01 Košice, IČO: 36 863 017, o zdržanie sa výkonu záložného práva, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č.k. 19Csp/50/2018-216 zo dňa 15.1.2024 takto

rozhodol:

Mení uznesenie prvoinštančného súdu tak, že žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalobcom v 1. a 2. rade povinným spoločne a nerozdielne v plnom rozsahu.

Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom v 1. a 2. rade povinným spoločne a nerozdielne v plnom rozsahu.

O výške všetkých trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto sporu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením prvoinštančný súd priznal žalobcom v 1. a 2. rade voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % v prvoinštančnom a v odvolacom konaní, o ktorej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

2. Prvoinštančný súd tak opätovne rozhodol o trovách celého konania po tom, čo žalobcovia zobrali svoju žalobu o zdržanie sa výkonu záložného práva späť.

Prvoinštančný súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 577/2018 a ďalej sp. zn. IV.ÚS 371/2018. V danom prípade je evidentné, že žalobcovia podanou žalobou sa domáhali zdržania sa záložného práva vo vzťahu k zmluve o splátkovom úvere zo dňa 22.5.2014 č. 5056794551. Namietali, že zmluva o úvere obsahuje aj neprijateľné zmluvné podmienky a samotná zmluva o zriadení záložného práva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, v dôsledku ktorých by bolo ohrozené ich jediné obydlie, ktoré by malo byť predmetom výkonu záložného práva, v ktorom bývajú aj s maloletými deťmi.

Prvoinštančný súd poskytol žalovaným ochranu vydaním neodkladného opatrenia na zdržanie sa výkonu záložného práva žalovanému.

Prvoinštančný súd zistil, že v inom konaní žalovaná ako žalobkyňa neuspela so žalobou o zaplatenie dlhu od žalovaných, pretože riadne nezosplatnila pohľadávku. Odpadol dôvod dobrovoľnej dražby, preto žalobcovia v tomto spore už nemajú právnu potrebu chrániť svoje obydlie prostriedkami tejto žaloby.

Prvoinštančný súd dospel k záveru, že z procesného hľadiska po späťvzatí žaloby žalobcami, zastavenie konania zavinil žalovaný, keďže, ako to vyplynulo aj z konania, ktoré žalovaná viedla voči žalobcom o zaplatenie pohľadávky z predmetného úveru, v konaní nebola úspešná. Až vtedy mohli žalobcovia

nadobudnúť vedomosť o tom, že ich právo obydľia nie je ohrozené hroziacim výkonom záložného práva dobrovoľnou dražbou.

Pokiaľ by súd prijal iný právny názor vo vzťahu k posudzovaniu náhrady trov konania v spotrebiteľských sporoch, vážne by vyslal signál vo vzťahu k ochrane spotrebiteľov v tom smere, že by spotrebiteľia vážali s využitím všetkých procesne prístupných prostriedkov na ochranu svojich spotrebiteľských práv, pokiaľ by v danom kontexte mali byť v konečnom dôsledku tými, ktorí za ochranu svojich spotrebiteľských práv by mali niesť aj ďalšie sankcie v podobe toho, že nielen by sa im trovy konania nepriznali, ale museli by niesť aj následky vo forme úhrady trov konania druhej protistrane.

Prvoinštančný súd dospel k záveru, že ochrana spotrebiteľa je nanajvýš žiadúca a je aj v súlade so základnými zásadami Civilného sporového poriadku, ako aj s dobrými mravmi, ktoré by mali reflektovať aj postoj súdu v týchto konaniach. Bolo by v rozpore so zásadou spravodlivého usporiadania vecí, pokiaľ by žalobcovia, ktorí nevideli inú možnosť, ako procesne chrániť svoje spotrebiteľské práva, mali by niesť následok v tej forme, aby trovy konania, ktoré im v tomto konaní vznikli, im nielenže neboli uhradené, ale naopak, aby hradili trovy konania práve žalovanému tak, ako to v odvolaní žalovaný tvrdí a žiada. Preto prvoinštančný súd rozhodol, že jednoznačne procesne zavinil zastavenie konania žalovaný a tým súd dôvodne priznal žalobcom plnú náhradu trov konania prvoinštančného i odvolacieho.

3. Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalovaná. Žalovaná v odvolaní navrhla, aby odvolací súd zmenil uznesenie prvoinštančného súdu zo dňa 15.1.2024 tak, že žalovanému prizná voči žalobcom spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

Žalovaná uviedla, že výklad uvedený v prvoinštančnom súdom považuje za ústavne neudržateľný. Podaním žaloby vo veci sp. zn. 9Csp/124/2020 realizovali svoje práva na súdnu ochranu. Výsledok sporu je irelevantný, vzhľadom na predmet prejednávanej veci. To, že si uplatnili základné práva žalobou, voči žalovanej nesmie byť vyvodzovaná žiadna ujma, ani uloženie zodpovednosti za trovy konania. V napadnutom uznesení prvoinštančný súd sa neriadil už predchádzajúcim právnym názorom odvolacieho súdu. Ak súd prvej inštancie prepojil rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania s výsledkom sporu sp. zn. 9Csp/124/2020, zopakoval len svoju predchádzajúcu argumentáciu z predchádzajúceho zrušeného uznesenia, ktorým rozhodoval o trovách konania. Prvoinštančný súd hmotnoprávne rieši otázku predmetu konania, čo je však neprípustné, pretože je dôležité vychádzať z objektívnych dôvodov zastavenia konania. V prejednávanej veci sa žalobcovia neocitli v situácii, že by museli zobrať žalobu o zdržanie sa výkonu záložného práva späť. Je to ich výlučný prejav dispozície a pri späťvzťatí žaloby neuviedli žiaden dôvod.

4. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP preskúmal napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, podľa zásad uvedených v § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je správne.

5. Vo veci prvýkrát rozhodol o trovách konania prvoinštančný súd uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 19Csp/50/2018-192, kde okrem zastavenia konania rozhodol, že žalobcom priznáva nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu voči žalovaným. Toto uznesenie prvoinštančného súdu vo výroku o trovách konania bolo zrušené a vrátené uznesením odvolacieho súdu č.k. 17CoCsp/40/2023-212 zo dňa 12.10.2023, kde odvolací súd zaujal pre prvoinštančný súd právny názor, podľa ktorého je potrebné sa pri rozhodovaní o trovách konania riadiť.

Prvoinštančný súd opätovne vo veci rozhodol uznesením č.k. 19Csp/50/2018-216 zo dňa 15.1.2024 o trovách konania tak, že priznal žalobcom v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania voči žalovanej v plnom rozsahu.

6. Z obsahu prvoinštančného rozhodnutia nezistil odvolací súd, že by prvoinštančný súd sa náležitým spôsobom zaoberal skutkovými okolnosťami prejednávanej veci, najmä vo vzťahu k rozhodnutiu o trovách konania, aj keď odvolací súd je skutkovým stavom tak, ako ho zistil prvoinštančný súd, viazaný. Preto vo vzťahu k rozhodovaniu o trovách konania bolo potrebné zo strany odvolacieho súdu opätovne ustáliť skutkové okolnosti prípadu.

Žaloba v prejednávanej veci sp. zn. 19Csp/50/2018 napadla na prvoinštančný, Okresný súd Prešov dňa 16.3.2018. Žalobcovia zažalovali Slovenskú sporiteľňu, a.s. Bratislava a žiadali, aby sa žalovaná zdržala výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, predmetom ktorej sú nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXXX, vedenom na Okresnom úrade Prešov a LV č. XXXXX, vedenom Okresným úradom Prešov,

oba listy vlastníctva k.ú. D.. Žalobcovia v žalobe tvrdili, že so žalovanou uzatvorili zmluvu o splátkovom úvere, úver bol zabezpečený zmluvnou o zriadení záložného práva, pričom zmluva o zriadení záložného práva neobsahuje možnosti výkonu záložného práva, pochybujú o inkorporačnej doložke, ktorú považujú za prekvapivú, neprimeranú zmluvnú podmienku a neplatné dojednanie výkonu záložného práva len v netransparentných všeobecných zmluvných podmienkach, ktoré ani nepodpísali. Zmluva o zriadení záložného práva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a zmluva o úvere obsahuje tiež neprijateľné zmluvné podmienky.

V žalobe poukázali na dôkazy, a to na opakovanú výzvu na zaplatenie pohľadávky pred začatím výkonu dražby založenej nehnuteľnosti zo dňa 20.4.2017 a oznámenie o začatí výkonu záložného práva podľa § 151 I ods. 1 OZ zo dňa 5.1.2018.

Následne žalobcovia rozšírili žalobu o alternatívny petit, kde alternatívne žiadali rozhodnúť, že nehnuteľnosť zapísaná na LV č. XXXXX v k.ú. D. a na LV č. XXXXX v k.ú. D. nie sú zaťažené záložným právom zriadeným zmluvou o zriadení záložného práva.

O takomto žalobnom návrhu konal prvoinštančný súd.

Po tom, čo bola podaná žaloba v tejto veci, vo veci sp. zn. 9Csp/124/2020 bola dňa 17.7.2020 podaná žaloba Slovenskou sporiteľňou, a.s. voči žalovaným B. A. a B. E., o zaplatenie 39.717,36 eur z dôvodu, že banka úver zosplatnila a uvedenú sumu žalovaní dlhujú banke. Toto konanie sa skončilo potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 22CoCsp/18/2021, kde zamietavý výrok prvoinštančného súdu bol potvrdený odvolacím súdom a boli potvrdené aj ďalšie výroky o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Stalo sa tak z dôvodu, že banka v dôsledku nedostatočného skúmania bonity spotrebiteľa nemohla zosplatniť tento úver. Čiastočne konanie v rozsahu späťvzatia bolo prvoinštančným súdom zastavené.

Po tom, čo táto žaloba vo veci sp. zn. 9Csp/124/2020 bola právoplatne zamietnutá, v prejednávanej veci sp. zn. 19Csp/50/2018 žalobcovia v konaní o zdržanie sa výkonu záložného práva zobrali žalobu späť a žiadali konanie zastaviť s poukazom na procesnú situáciu v inom spore. Uviedli však, že aj naďalej na liste vlastníctva je záložné právo zapísané v t'archách.

7. Uznesením č.k. 19Csp/50/2018-192 zo dňa 27.10.2022 prvoinštančný súd konanie zastavil. Uznesenie sa stalo právoplatné dňa 28.12.2022.

Sporné ostalo len rozhodnutie o trovách konania.

Z obsahu späťvzatia (čl. 186 súdneho spisu) vyplýva, že žiadne ďalšie okolnosti pre späťvzatie žaloby, než zastavenie konania vo veci sp. zn. 9Csp/124/2020, žalobcovia neuviedli. Žiadali však, aby o trovách konania súd rozhodol tak, že žalovaná je povinná nahradiť žalobcom trovy konania v plnom rozsahu.

V ďalšom konaní žalobcovia bližšie nešpecifikovali dôvod, pre ktorý si uplatňujú nárok na náhradu trov konania voči žalovanej.

8. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

Citované zákonné ustanovenie je ustanovením špeciálnym pre účely rozhodovania o trovách konania v prípade zastavenia konania.

Pri zastavení konania platí zásada procesnej zodpovednosti za zastavenie konania. Znamená to, že trovy je povinná nahradiť tá zo strán, ktorá zavinila, že vznikli. Zmyslom tejto zásady je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli. Pokiaľ by bolo rozhodnuté o uplatnenom nároku meritorne, v takom prípade platí zásada vyplývajúca z ust. § 255 CSP, a to zásada úspechu v spore.

Podľa § 256 ods. 1 CSP sankcia za vzniknuté trovy sa ukladá tomu, kto vznik týchto trov zavinil. Náhrada sa prisudzuje bez ohľadu na prípadný meritórny výsledok sporu. Procesné zavinenia zastavenia konania sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska objektívne, pretože ide o inštitút procesného práva a rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie tejto zodpovednosti sú okolnosti, ktoré vznikli po začatí konania, ktoré mali vplyv na rozhodnutie žalobcu o späťvzati žaloby.

Reálne z procesného hľadiska môže zavinenie na zastavení konania spočívať jednak na strane žalobcu, ale aj na strane žalovaného. Súd musí vždy bezpečne identifikovať, ktorá procesná strana zavinila v danej veci zastavenie konania. Pokiaľ zastavenie konania mali zaviniť žalobcovia, v takom prípade žalobcovia zobrali žalobu späť bez toho, aby sa žalovaný čo i len čiastočne správal podľa uplatňovaného nároku v žalobe, teda, že by konal podľa uplatňovaných nárokov žalobcu. Pokiaľ však pre správanie sa žalovaného v priebehu konania žalobcovia zoberú žalobu späť a toto správanie zodpovedá uplatňovanému nároku žalobcov, v takom prípade trovy konania zavinil žalovaný.

9. Z obsahu písomného materiálu vyplýva, že žalobcovia zobrali žalobu späť vo veci sp. zn. 19Csp/50/2018 po tom, čo boli úspešní v spore sp. zn. 9Csp/124/2020, ktorý spor nastal po tom, kedy už vo veci sp. zn. 19Csp/50/2018 bolo začaté konanie a vec prejednávaná. To, že prvoinštančný súd považoval žalobu vo veci sp. zn. 19Csp/50/2018 za žalobu, kde sa chránilo obydlie žalobcov pred tým, ako následne Slovenská sporiteľňa, a.s. v sporovom konaní sp. zn. 9Csp/124/2020 začala vymáhať dlžnú pohľadávku, je názor prvoinštančného súdu, ktorý nemá oporu v procesnej situácii v prejednáwanej veci. Je pravdou, že v konaní sp. zn. 19Csp/50/2018 žalobcovia po tom, čo prestali úver od žalovaného splácať a žalovaný začal využívať zmluvu o zriadení záložného práva ako spôsob, z ktorého uspokojí dlh žalobcov, žalobcovia podali žalobu o zdržanie sa výkonu záložného práva, pretože tvrdili, že záložná zmluva je neplatná, resp. obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a ďalej tvrdili, že aj zmluva o úvere obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. V priebehu konania žalobcovia na podanej žalobe trvali, aktívne viedli voči žalovanej konanie, dokonca žalobu v rozsahu petitu rozširovali o alternatívny petit. Následne, bez ďalšieho, len s poukazom na úspešnosť v inom spore voči Slovenskej sporiteľni, a.s., kde sporiteľňa si uplatňovala voči žalobcom neuhradený dlh súdnou cestou, žalobcovia zobrali žalobu o zdržanie sa výkonu záložného práva, kde prejudiciálne bolo potrebné posúdiť platnosť či neplatnosť záložnej zmluvy, späť. Tým, že žalobcovia boli úspešní v spore o judikovanie pohľadávky Slovenskej sporiteľne, a.s. neznamená, že by predmet sporu odpadol, že by Slovenská sporiteľňa, ako banka, uznala neplatnosť záložnej zmluvy, resp. celej úverovej zmluvy a že by ťarchu vo forme zapísaného záložného práva na listoch vlastníctva vo svoj prospech, požiadala kataster vymazať. Tým, že v inom konaní bola Slovenská sporiteľňa, a.s. neúspešná, neznamená, že by v prípade napravenia procesu zosplatňovania pohľadávky a opätovného uplatňovania záložnej zmluvy nemohla sa svojich práv prostredníctvom záložnej zmluvy domôcť.

Z uvedeného vyplýva, že predmet žaloby o zdržanie sa výkonu záložného práva neodpadol. Aj napriek tomu žalobcovia zobrali žalobu späť.

Z uvedeného vyplýva, že žalobcovia v prejednáwanej veci postupovali procesne neopatrne, keď len s poukazom na úspešnosť v inom spore o úhradu pohľadávky odvodzovali dôvod pre späťvzatie žaloby a zavinenie zastavenia konania na strane žalovanej. Takýto názor nezodpovedá objektívnej realite, pretože zásadne výsledok sporu v konaní pred Okresným súdom Prešov sp. zn. 9Csp/124/2020 nemá vplyv na určenie, že žalovaná je povinná zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou len preto, že žalobcovia považujú zmluvu o úvere za zmluvu, ktorá obsahuje aj neprijateľné zmluvné podmienky, alebo preto, že zmluva o zriadení záložného práva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky.

Objektívne k zastaveniu konania došlo v dôsledku späťvzatia žaloby, ktoré z procesného hľadiska zavinili žalobcovia, ktorí bez akéhokoľvek správania sa žalovanej smerujúcej k zrušeniu, resp. zdržaniu sa výkonu záložného práva, vyplývajúceho zo zmluvy o záložnom práve alebo úverovej zmluvy, nedosiahli cieľ, a to trvalú ochranu obydlija, resp. zrušenie ťarchy na listoch vlastníctva.

Tu odvolací súd dáva do pozornosti prvoinštančnému súdu, že v prípade, pokiaľ by obidve konania boli vzájomne prepojené a v dôsledku výsledku sporu vo veci sp. zn. 9Csp/124/2020 by žalobcovia v tomto spore sp. zn. 19Csp/50/2018 dosiahli buď zrušenie záložného práva, alebo zákaz realizovať záložné právo na základe záložnej zmluvy, prípadne by bolo rozhodnuté o neplatnosti úverovej zmluvy, potom by tieto okolnosti boli dôvodom pre späťvzatie tejto žaloby sp. zn. 19Csp/50/2018. Také okolnosti nenastali, preto výsledok sporu sp. zn. 9Csp/124/2020 žiadnym spôsobom nemal vplyv na ďalšie vedenie prejednáwanej veci. Preto z objektívnych dôvodov späťvzatie žaloby predstavuje dôvod, ktorý je možné pripočítať na ťarchu žalobcov pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania. Trovy konania zavinili žalobcovia procesne neopatrným správaním sa v prejednáwanej veci.

10. Preto odvolací súd napadnutý výrok uznesenia prvoinštančného súdu podľa § 388 CSP zmenil tak, že priznal nárok na náhradu trov konania žalovanému, ktorý nezavinil zastavenie konania. Zastavenie konania zavinili žalobcovia.

11. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol plne úspešný žalovaný, preto mu v závislosti od úspechu v spore pred odvolacím súdom patrí nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešným žalobcom. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP, o výške týchto trov, prvoinštančných aj odvolacích, rozhodne prvoinštančný súd samostatným uznesením po právoplatnosti tejto veci.

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).